

رسالة معروفة الله

ترجمہ شرح خطبہ امی از خلیفہ اللہ

امام حضرت علی بن موسیٰ رضا

از و حالہ الفداء

ترجمہ شرح

محقق مفتی

علامہ مصطفوی

جناب علامه مصطفوی، حسن، ۱۲۹۷ -
رساله معرفت الله: در ترجمه و شرح خطبه ای در توحید از
خلیفه الله امام حضرت علی بن موسی الرضا / ترجمه و شرح
جناب علامه مصطفوی. - تهران: مرکز نشر آثار علامه
مصطفوی، ۱۳۸۵.
ص: ۱۴۳

ISBN 964-94683-9-0

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیما .

۱. امام علی بن موسی (ع)، امام هشتم، ۱۵۳ - ۲۰۳ ق. -
خطبه ها، الف. عنوان .
BP ۴۶/۲ / ۴۶۵
۱۳۸۵
کتابخانه ملی ایران
۲۹۷ / ۹۵۷
۸۴-۲۵۰۷۴

رساله معرفت الله

ترجمه و شرح: علامه مصطفوی

تاریخ چاپ: ۱۳۸۵ شمسی

نوبت چاپ: اول

خطوط روی جلد و صفحه اول و عطف: استاد امیرخانی

چاپخانه: اعتقاد

ناشر: مرکز نشر آثار علامه مصطفوی،

صندوق پستی: ۱۳۴۷-۱۵۸۷۵، تهران-ایران

تلفن: ۸۸۷۹۱۶۳۱ (+۹۸ ۲۱)، فاکس: ۸۸۷۹۹۳۵۸ (+۹۸ ۲۱)

اینترنت: www.AllamehMostafavi.com

پست الکترونیکی: info@AllamehMostafavi.com

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹۶۴-۹۴۶۸۳-۹-۰

ISBN 964-94683-9-0

مرکز نشر آثار علامه مصطفوی

إهداء

این رساله را که در شرح خطبه بی نظیر حضرت ثامنُ الأئمةِ خلیفه الله و حجته علی عباده امام علی بن موسی الرضا علیه آلاف التحية و الثناء ، و محتوی لطائف و دقائق توحید و معرفت است : به آستان قدس آنحضرت تقدیم میکنم ! و امید دارم که مورد قبول واقع بشود .

حسن مصطفوی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ، وَ الصَّلَاةُ وَ السَّلَامُ عَلٰی مَوْلَانَا خَاتَمِ النَّبِيِّينَ
أَبِي الْقَاسِمِ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ الْمُعْصومِينَ .

بمناسبت تشکیل کنگره‌ای در دهه دوم ماه ذی‌قعدة - ۱۴۰۴ هـ - در آستان قدس رضوی ، که بمنظور تحقیق و بررسی در مقامات علمی و روحانی و ولایت حضرت ثامن الائمه علی بن موسی الرضا علیه آلاف التحية و الثناء ، صورت می‌گیرد : این بنده ناچیز افتخار میکنم که بعنوان عرض ارادت و بندگی بمقام رفیع آنحضرت روحی له الفداء ، خطبه‌ای را که در بیان حقیقت توحید ، از آنحضرت افاضه شده است : در محدوده نظر قاصر خود توضیح و ترجمه کنم .

و تا آنجا که اطلاع دارم : کلامی باین دقت و تحقیق و شرح و بسط حقیقت توحید ، در کتابی دیده و شنیده نشده است .

آری این خطبه از مقام ولایت کبری ، و در مورد درخواست جمعی از مخالفین که نظر سوء و قصد إفحام آنحضرت را داشتند : صادر شده است ، و مقتضی بود که برای اتمام حجت ، در بیان حقیقت کوتاهی نشود .

و ما پیش از شروع به ترجمه خطبه شریف : مقدمه چندی را که توجه بآنها ضروری است ، بنحو اجمال ذکر میکنیم .

- ۱- کلیاتی از جریان زندگی امام (ع) بنحو اجمال .
- ۲- مأخذ ما در نقل این خطبه شریف .
- ۳- اسناد در روایت این خطبه .
- ۴- محدث بزرگوار صدوق ، و موارد ضبط این خطبه .

٥- خصوصیات این رساله .

فهرست موضوعات

آلات	خ ۲۵
أخذ	خ ۱۵
اخلاص	خ ۲۸
أدوات	خ ۲۵، ۱۷، ۹
أزلیت	خ ۳۰، ۲۵، ۱۸، ۹، ۳
أسماء	خ ۱۰
أسماء و صفات	خ ۲
استناد خطبه	مقدمه ۳، اول خطبه
إشارة	خ ۴
أشیاء خارجی	خ ۲۶
أصالت نور	خ ۲۰
أعراض	خ ۲۹، ۶
أفعال	خ ۱۶، ۱۰
إقتران	خ ۲۴، ۱۹، ۱۷، ۳
إقرار	خ ۲۷، ۲۶
ألوهیت	خ ۲۴، ۲۳
إتیت	خ ۹، ۸
ایمان	خ ۲۷
بارئ	خ ۳۰، ۲۴

- باطن..... خ ۱۵
- بصیر..... خ ۱۶
- تألیف و تفریق..... خ ۲۰، ۲۱، ۲۶
- تبعیض..... خ ۵
- تجزأة..... خ ۱۳، ۲۹
- تشبیه..... خ ۴، ۵، ۱۲، ۲۸
- تضاد..... خ ۱۹
- تضمین..... خ ۱۲، ۱۷
- تعلیل..... خ ۱۲
- تغییه..... خ ۱۲، ۱۳
- تغییر..... خ ۱۴
- تفاوت..... خ ۲۲، ۲۳، ۳۰
- تمثیل..... خ ۴
- تنهیه..... خ ۴، ۱۲
- توحید..... خ ۱، ۲، ۴
- توسل..... خ ۱۷
- توصیف..... خ ۱۳، ۱۷
- توقیت..... خ ۱۲، ۱۷، ۱۸، ۲۲، ۲۴
- توهم..... خ ۵
- جوهر و ذات..... خ ۶، ۱۰، ۱۹

حجاب	خ ۲۳، ۲۶
حدوث	خ ۲، ۹، ۲۵، ۳۱
حرکت و سکون	خ ۲۹، ۳۰، ۳۱
خالق	خ ۲۳، ۲۴
خلق	خ ۸، ۹، ۲۹
خصوصیات این رساله	مقدمه ۵
دلیل حسی	خ ۲۶
دیانت	خ ۲۸
ربوبیت	خ ۲۳
زمان و مکان	خ ۲۲، ۲۴
زندگی اجمالی امام ع	مقدمه ۱
سمیع	خ ۱۶، ۲۳
سنة	خ ۱۷
شناسایی ذات	خ ۴، ۶، ۱۰، ۱۱
صدوق و دیگران	مقدمه ۴، اول خطبه
صفات مخلوق	خ ۲۹
ظاهر	خ ۱۵
عالِم	خ ۱۶، ۲۳
عبادت	خ ۱
عدم	خ ۱۸

عظمت خطبه.....	اول رساله ، مقدمه ۱ ، اول خطبه
عقول.....	خ ۲۷، ۷
غرائز.....	خ ۲۲
غنی بالذات.....	خ ۳۰، ۲۴
فاعل.....	خ ۲۹، ۱۶
فطرت.....	خ ۷
قادر.....	خ ۱۶
قبل و بعد.....	خ ۲۲
قدمت.....	خ ۲۵
قریب.....	خ ۱۵
کیفیت.....	خ ۱۲
لطیف.....	خ ۱۵
مآخذ خطبه.....	مقدمه ۲
مباین.....	خ ۲۶، ۱۵
مُتَجَلّی.....	خ ۲۶، ۱۵
محدودیت.....	خ ۳۱، ۱۱، ۳، ۲
مخلوقیت.....	خ ۱۰، ۲
مُدبّر.....	خ ۱۶
مُدِرک.....	خ ۱۶
مُرید.....	خ ۱۶

مَشاعِر.....	خ ۱۹
مَشیت.....	خ ۱۶
مصنوعات.....	خ ۷
معرفت.....	خ ۲۸، ۷، ۶، ۴، ۱
مقدّر.....	خ ۱۶
موجود.....	خ ۱۶
مورد نزول خطبه.....	أول خطبه
نفی صفات.....	خ ۲۸، ۱۱، ۳، ۲
نقصان و تمام.....	خ ۳۱
نور و ظلمت.....	خ ۲۰